

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7So/90/2015
Identifikačné číslo spisu: 2014200137
Dátum vydania rozhodnutia: 30.03.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:2014200137.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a členiek senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a JUDr. Eriky Čanádyovej, v právnej veci navrhovateľa: U. U., bytom X. XX, X., zastúpeného advokátom JUDr. Petrom Kupkom z Trnavy, ul. Hlavná 23, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Bratislava, Ul. 29. augusta 8 - 10, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne z 28. novembra 2013, č. XXX XXX XXXX X, o invalidný dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 25. augusta 201, č.k. 38Sd/23/2014-64, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave z 25. augusta 2015, č.k. 38Sd/23/2014-64 p o t v r d z u j e.

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Trnave napadnutým rozsudkom č.k. 38Sd/23/2014-65 z 25. augusta 2015 potvrdil rozhodnutie z 28. novembra 2013, č. XXX XXX XXXX X, ktorým odporkyňa zvýšila navrhovateľovi invalidný dôchodok podľa § 73 a nasl. zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“), od 26. augusta 2013 na sumu 154,70 eur mesačne. Podľa § 82 zákona o sociálnom poistení a § 1 opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 329/2013 Z.z., ktorým sa ustanovuje pevná suma zvýšenia dôchodkovej dávky a percento zvýšenia úrazovej renty v roku 2014, odporkyňa rozhodla aj o zvýšení invalidného dôchodku od 1. januára 2014 na sumu 159,20 eur mesačne.

Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že pokles schopnosti navrhovateľa vykonávať zárobkovú činnosť od 26. augusta 2013 je 55%. Dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav a pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bol posúdený posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne,

pobočka Trnava a výsledok jeho posúdenia je uvedený v Lekárskej správe zo 4. novembra 2013. Lekárska správa je prílohou rozhodnutia. Posudkový lekár vychádzal zo skutočností, ktoré boli preukázané počas konania o zmene sumy invalidného dôchodku. Ak by v budúcnosti došlo k zhoršeniu zdravotného stavu, ktoré by odôvodňovalo stanovenie vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť alebo zmenu rozhodujúceho zdravotného postihnutia, navrhovateľ môže požiadať o opätovné posúdenie invalidity a zvýšenie sumy invalidného dôchodku. V ďalšom odôvodnení odporkyňa podľa § 73 a nasl. zákona o sociálnom poistení odôvodnila postup pri výpočte novej vyššej sumy invalidného dôchodku od 26. augusta 2013.

Krajský súd príslušný na prejednanie odvolania proti vyššie označenému rozhodnutiu prejednal vec podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku. Vykonal dokazovanie oboznámením sa s podaným návrhom, napadnutým rozhodnutím, posudkovým spisom Sociálnej poisťovne, pobočka Trnava, dávkovým spisom odporkyne, stanoviskami účastníkov konania a ostatným spisovým materiálom. Z posudkového a dávkového spisu zistil, že navrhovateľ bol od 1. júna 2012 invalidný dôchodca na základe 45% miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť pre zlomeninu päty v roku 2008. Stav bol operovaný v roku 2011 ako artrodéza. V júli 2013 bol extrahovaný podporný materiál. Po klinickej stránke išlo prakticky o stuhnutý pravý členok, ktorý bol v nepriaznivom postavení. Preto správne posúdenie malo byť v položke 54.a prílohy č. 4 k zákonu o sociálnom poistení s mierou poklesu 20-35%. Tomu zodpovedá aj posúdenie základnej diagnózy - zlomenina pätnjej kosti jednostranne, čo je prípad položky 57.a - s mierou poklesu pre navrhovateľa veľmi priaznivá. Má tiež nestabilnú hypertenziu II. stupňa, ktorá umožňuje navýšenie miery poklesu o 10%. Skutkový stav bol objektívne zistený, nie sú diskrepancie medzi závermi odborných vyšetrení a posúdením posudkovými lekármi sociálneho poistenia. Odvolanie navrhovateľa neobsahovalo nové skutočnosti. Rozhodujúce zdravotné postihnutie tak bolo správne zaradené do kapitoly XV. oddiel G položka 54 písm. b/ prílohy č. 4 k zákonu o sociálnom poistení so 45% mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť s navýšením o 10% pre iné zdravotné postihnutia. Na odporúčenie všeobecného lekára bol navrhovateľ hospitalizovaný v dňoch od 20. februára do 13. marca 2015 na oddelení dlhodobo chorých - X. G.. Táto hospitalizácia bola za účelom preliečenia a rehabilitácie. Nie je dôkazom osvedčujúcim zhoršenie zdravotného stavu. Odvolaním napadnuté rozhodnutie podľa §250q ods. 2 OSP potvrdil.

O náhrade trov konania krajský súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 OSP v spojení s § 250l ods. 2 OSP tak, že neúspešnému navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznal.

2.

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ odvolanie namietajúc jeho nezákonnosť z dôvodu posúdenia len jednej z dvoch diagnóz nohy. Podrobne poukázal na lekársku správu z 12. októbra 2015 z Fakultnej nemocnice Trnava, v ktorej je uvedené, že sa u pacienta jedná o trvalý stav s predpokladom progresie bolesti a obmedzenie hybnosti v hornom členkovom kĺbe. Pre rozhodujúce zdravotné postihnutie kapitola XV. oddiel G položka 54 písm. b/ prílohy č. 4 k zákonu o sociálnom poistení mala byť určená maximálna 50% miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. V uvedenej súvilosti poukázal na ustálenú judikatúru R 78/1967 a mal za to, že rozhodnutie nevychádza zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu. Rozhodnutie zároveň dostatočne presvedčivo nevysvetlilo úvahy o miere poklesu vykonávať zárobkovú činnosť, čím je porušené právo na jeho právnu ochranu hlavne podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR. Žiadal, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil a rozhodnutie odporkyne zrušil a vrátil na ďalšie konanie. Uplatnil si náhradu trov konania. K odvolaniu pripojil lekársku správu z Fakultnej nemocnice Trnava, klinická traumatolog.-ortoped. klinika z 12. októbra 2015, lekársky nález z chirurgickej ambulancie z 11. novembra 2015 a žiadosť o zvýšenie sumy invalidného dôchodku z 21. októbra 2015.

3.

Odporkyňa sa k odvolaniu navrhovateľa písomne nevyjadrila.

4.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP), preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá OSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

Podľa § 492 ods. 1, 2 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“), ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona, ak by boli v neprospech žalobcu, ak je ním fyzická osoba alebo právnická osoba.

Predmetom konania je preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne o zvýšení invalidného dôchodku z 28. novembra 2013, č. XXX XXX XXXX X.

Preskúmaným rozhodnutím odporkyňa na základe žiadosti navrhovateľa o zvýšenie sumy dôchodku zo dňa 26. augusta 2013 rozhodla podľa § 73 a nasl. zákona o sociálnom poistení o zvýšení sumy invalidného dôchodku odo dňa podania žiadosti, t.j. od 26. augusta 2013 na základe 45+10% miery poklesu schopnosti navrhovateľa vykonávať zárobkovú činnosť.

Podľa § 70 ods. 1 zákona o sociálnom poistení poistenec má nárok na invalidný dôchodok, ak sa stal invalidný, získal počet rokov dôchodkového poistenia uvedený v § 72 a ku dňu vzniku invalidity nespĺňa podmienky nároku na starobný dôchodok alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

Podľa § 71 ods. 1, 2, 3, 4, zákona o sociálnom poistení poistenec je invalidný, ak pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav je taký zdravotný stav, ktorý spôsobuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a ktorý má podľa poznatkov lekárskej vedy trvať dlhšie ako jeden rok. Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobu nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby. Pri posudzovaní poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa neprihliada na zdravotné postihnutia, ktoré boli zohľadnené na nárok na invalidný výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu. Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje na základe

- lekárskych správ a údajov zo zdravotnej dokumentácie zdravotníckeho zariadenia a zhodnotenia liečby s určením diagnostického záveru, stabilizácie ochorenia, jeho ďalšieho vývoja, ďalšej liečby a
- komplexných funkčných vyšetrení a ich záverov, pričom sa prihliada na zostávajúcu schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť, zostávajúcu schopnosť prípravy na povolanie, možnosti poskytnutia pracovnej rehabilitácie alebo rekvalifikácie.

Podľa § 71 ods. 5, 6, 7, 8 zákona o sociálnom poistení miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je uvedená v prílohe č. 4. Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách sa určuje podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí. Jednotlivé percentuálne miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa nesčítavajú. Mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10%, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú

činnosť. Na určenie zvýšenia hodnoty sa vychádza z predchádzajúceho výkonu zárobkovej činnosti, dosiahnutého vzdelania, skúsenosti a schopnosti rekvalifikácie. Obdobne to platí, ak pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je dôsledkom viacerých zdravotných postihnutí podmieňujúcich dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav.

Zo spisu krajského súdu a zo spisov správneho orgánu vyplýva, že navrhovateľ bol uznaný za invalidného od 1. júna 2012 so 45% mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť pre rozhodujúce zdravotné postihnutie kapitola XV. oddiel G položka 54 písm. b/ prílohy č. 4 k zákonu o sociálnom poistení.

Medzi účastníkmi bolo sporné určenie 45% miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť pre rozhodujúce zdravotné postihnutie zaradené do kapitoly XV. oddiel G. položka 54 písm. b / prílohy č. 4 k zákonu o sociálnom poistení .

Odvolačný súd mal z obsahu predložených spisov za preukázané, že navrhovateľ utrpel v júli 2008 v práci zlomeninu pätovej kosti vpravo. Bol operovaný s použitím osteosyntetického materiálu. Materiál bol po roku odstránený. Pre rozvoj artrotických zmien bola v októbri 2011 urobená atrodéza pravého členka. V roku 2013 bol materiál odstránený. Po operácii subtalárny kĺb nehybný, deficit hybnosti v členku 40%.

Na základe žiadosti o zvýšenie sumy invalidného dôchodku zdravotný stav navrhovateľa prvýkrát posúdila dňa 4. novembra 2013 posudková lekárka sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Trnava, MUDr. M. V. Podkladom na posúdenie zdravotného stavu na účely určenia miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť boli prepúšťacia správa z traumatologickej hospitalizácie z júla 2013 a lekárske vyšetrenia: chirurgická kontrola z augusta 2013, FRO zo septembra 2013 a správy z kardiologického vyšetrenia z mája a júna 2013. V čase posudzovania bol prítomný osteosyntetický materiál v pravom členku, ktorý bol v júli 2013 extrahovaný. Po rehabilitácii bola popisovaná len minimálna hybnosť v členku s pretrvávajúcim opuchom a krívaním. Preto bolo ponechané pôvodné posúdenie rozhodujúceho zdravotného postihnutia podľa kapitoly XV. oddiel G položka 54 písm. b/ prílohy č. 4 k zákonu o sociálnom poistení s pôvodne v roku 2012 určenou 45% mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Posudková lekárka sociálneho poistenia vzhľadom na zhoršenú nestabilnú hypertenziu , ktorá i pri štvorkombinácii liekov je posudzovaná ako nestabilná (ischemická choroba srdca vylúčená) navýšila percentuálnu mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 10% podľa kapitoly IX. oddiel A položka 10 písm. b/ prílohy č. 4 k zákonu o sociálnom poistení.

Zhodný a totožný posudkový záver prijala posudková lekárka sociálneho poistenia aj dňa 19. februára 2014, kedy posudzovala zdravotný stav navrhovateľa po podanom opravnom prostriedku proti rozhodnutiu z 28. novembra 2013, č. XXX XXX XXXX X. K posúdeniu rozhodujúceho zdravotného postihnutia s určenou 45% mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť zdôraznila, že prakticky ide o stuhnutý pravý členok, ktorý je v nepriaznivom postavení, preto správne posúdenie malo byť v položke 54.a - s mierou poklesu na 20-35%. Tomu zodpovedá aj posúdenie základnej diagnózy - zlomenina päťtej kosti jednostranne, čo je prípad položky 57.a - s mierou poklesu na 30-40%. Určená miera poklesu je preto pre navrhovateľa veľmi priaznivá.

S určením rozhodujúceho zdravotného postihnutia so 45% mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť naďalej od 26. augusta 2013 so zvýšenou 10% mierou pre ostatné zdravotné postihnutia podľa § 71 ods. 8 zákona o sociálnom poistení sa stotožnil dňa 19. februára 2014 aj posudkový lekár sociálneho poistenia odporkyne MUDr. G. Z., ktorý posúdil zdravotný stav navrhovateľa aj na základe správ z pľúcneho vyšetrenia z 8. apríla 2013 a z reumatologického vyšetrenia zo 14. februára 2014.

Na požiadanie krajského súdu posúdila dňa 3. marca 2015 posudková lekárka sociálneho poistenia odporkyne MUDr. L. E. navrhovateľom predložené lekárske správy z odborných vyšetrení: pneumologické z 15. apríla 2014 a 5. augusta 2014; neurologické z 10. februára 2014, 24. marca 2014, 30. mája 2014, 2. septembra 2014; pneumologické z 5. augusta 2014; hematologické z 2. apríla 2014;

interné z 21. augusta 2014; ortopedické z 26. augusta 2014 a 24. októbra 2014; urologické z 24. júla 2014; oftalmologické z 18. augusta 2014; RHB z 15. decembra 2014; chirurgické z 19. marca 2014 a 24. septembra 2014; protokolické vyšetrenie zo 4. decembra 2014 a prepúšťiaciu správu z hospitalizácie na chirurgickom oddelení od 24. apríla do 26. apríla 2014. Na opakované požiadanie krajského súdu posúdila ďalšie správy z odborných vyšetrení a prepúšťiaciu správu aj dňa 16. júna 2015. Konštatovala, že za rozhodujúce zdravotné postihnutie je správne určené stuhnutie členkového kĺbu so 45% mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Táto je navýšená o 10%, čo je maximum možného navýšenia.

Odvolačný súd sa v plnom rozsahu stotožnil s odôvodnením rozsudku krajského súdu, podľa ktorého určená miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť pre rozhodujúce zdravotné postihnutie je v súlade s prílohou č. 4 k zákonu o sociálnom poistení.

Tak, ako to vyplynulo z vykonaného dokazovania, navrhovateľ bol uznaný za invalidného od 1. júna 2012. Pre rozhodujúce zdravotné postihnutie, kapitola XV. Oddiel G položka 54 písm. b/ prílohy č. 4 k zákonu o sociálnom poistení, bola určená 45% miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. V konaní o zvýšení invalidného dôchodku navrhovateľ predloženými správami z odborných vyšetrení nepreukázal zhoršenie choroby - stuhnutie členkového kĺbu, ktoré bolo v roku 2012 považované za najzávažnejšie ochorenie. Z uvedeného dôvodu je posúdenie rozhodujúceho zdravotného postihnutia v súlade s prílohou č. 4 k zákonu o sociálnom poistení. Takto určenú percentuálnu mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bolo možné podľa § 71 ods. 8 k zákonu o sociálnom poistení zvýšiť pre nestabilnú hypertenziu II. stupňa maximálne o 10%.

Odvolačné dôvody navrhovateľa, týkajúce sa porušenia práva na jeho právnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť a zákonnosť preskúmaného rozhodnutia. Prílohou rozhodnutia, proti ktorému podal v zákonnej lehote opravný prostriedok, bola Lekárska správa zo dňa 4. novembra 2013, v ktorej posudková lekárka sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Trnava, MUDr. M. V. uviedla, ktoré lekárske správy boli podkladom rozhodnutia, poukázala na rozhodujúce a iné zdravotné postihnutia a zdôvodnila svoj postup pri určení percentuálnej miery poklesu schopnosti navrhovateľa vykonávať zárobkovú činnosť. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že u žiadateľa o zvýšenie invalidného dôchodku prakticky ide o stuhnutý pravý členok, ktorý je v nepriaznivom postavení, preto správne posúdenie malo byť v položke 54.a - s mierou poklesu na 20-35%. Tomu zodpovedá aj posúdenie základnej diagnózy - zlomenina päťnej kosti jednostranne, čo je prípad položky 57.a - s mierou poklesu na 30-40%. Určená miera poklesu je preto pre navrhovateľa veľmi priaznivá.

Vzhľadom na uvedené dôvody, odvolací súd napadnutý rozsudok prvostupňového súdu ako vecne správny podľa § 250ja ods. 3 v spojení s § 246c ods. 1 a s § 219 ods. 1, 2 OSP a § 492 ods. 1, 2 SSP potvrdil.

Podľa § 250k ods. 1 veta prvá OSP ak mal žalobca úspech celkom alebo sčasti, súd mu proti žalovanému prizná právo na úplnú alebo čiastočnú náhradu trov konania.

O trovách konania odvolací súd rozhodol v súlade s § 246c ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 a § 250k ods. 1 OSP tak, že neúspešnému navrhovateľovi nepriznal náhradu trov konania.

Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.